

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomtatásban Kézdi-Vásárhelytől, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvántartási cikkek stb. intézendők.

NYILVÁNTARTÁSI cikkek soronként 10 kr-ért közöltenek.

SZEKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — k
Fél évre . . . 3 frt — k
Negyed évre . . . 1 frt 50 k
Külföldre 1 évre 8 frt — k
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos gal-mond-sorért vagy annak térfogatáért 4 krajczár. Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számítanak. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyeg díj fizetendő.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralekban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadóhivatala.

Az agrár kérdéshez.

Általánosan el van ismervé, hogy hazánk még messze van azon időponttól, melyben mondani lehetne, hogy immár annyi a lakosa, a mennyit termőföldje eltartani képes s helyén volna a népesedés humánus, mesterséges korlátozása.

Vannak nemzetgazdáink, a kik az ország termőterületét elegendőnek tartják három annyi lakosság bő ellátására, mint a mennyi jelenleg él rajta. Ezt megerősíti a kiviteli statisztika.

Magyarország tápanyag kivitele oly óriási, hogy aránylag csak a gyér népességű Amerika és Ausztrália szárnyalja túl. Pedig mezőgazdaságunk teljes egészében csak külter-

jes gazdaság, mely sokkal kevesebbet produkál, mint a mennyit képes produkálni.

És mégis nagy nyomor. Magyarország 16 millió lakosa közül 4-6 millió csak ugy tengeti életét, máról holnapra él és a táplálék, mely felett disponál, távolról sem közelíti meg azon feltételeket, melyeket az orvosi tudomány az emberi szervezet fejlesztésére és munkaképességének fentartására szükségeseknek elismer.

Mily óriási itt az ellentmondás!

Egy lélekzet alatt konstatáljuk egyfelől a nagy bőséget és másfelől a szélesen uralgó nélkülözést. Ugyan kit ne készítené ezen társadalmi és közgazdasági talány gondolkodásra?

Ha sanyaru agrár állapotaink okait kezdjük fürkészni, bármily utakon és módokon induljunk is ki, de csak egy ponton, a valószínűleg teljes megfelelő azon konklúzióban kell találkozunk, hogy az ily állapotokhoz fatalisan fonák birtokviszonyok szükségeltetnek. No és azok tényleg megvannak.

Magyarország termőterületének több mint 40 százaléka részint fidei comissum, részint papi birtok, részint privát tulajdont képező, problematikus jövedelmezőségű latifundium.

Egy és ugyanaz a terület annyiival több embert képes a területen belül eltartani, a mennyivel többnek van joga a terület terményeihez. Ez axioma, mely minden bizonyítás és ellentmondás felett áll.

Ha ezer holdnak ezer ember a tulajdonosa, mind az ezer ember eltengődik rajta, a termel-

ményből semmit sem adnak el, azt maguk fogyasztják el; ellenben, ha azon ezer holdnak csak egy ember a tulajdonosa, ezen egy ember a termelményből annyit tart meg magának, mennyit ő, szolgálai, lovai és agarai elfogyaszthatnak, a többi pénzre teszi, a mezei munkásokat kifizeti, úgy, hogy azokból még a munka befejezése után is egy-két hétig jól élélhetnek, a többi azonban tudvalevőleg luxusra, élvezetekre, sportra, külföldi utazásokra s hasonlókra, nem ritkán választási vesztegetésekre fordítja.

Summa summarum egy ezer holdas uradalom a legjobb esetben 100—150 produktív embernek ad kenyeret. Többre nincs szükség, több tehát meg sem élhet rajta. A fölöslegszaporodás: az a halálé, mely ugyan nem közvetlenül rögtön szedi a fölösleget, hanem nyomort, nélkülözést hagy maga előtt lépni, hogy egyengessék részére a talaját és hogy eltakarják az ok és az okozat közti összefüggést a gyenge szemek előtt.

Ma már mindinkább elismerést hódít magának a társadalomban azon elv, hogy az államnak feladata a versenyben, a létért való küzdelemben a gyengébbet az erősebbel szemben gyámolítani. E versenyt tétlen nézni annyit tesz, mint a gyöngébbet legyőzni, elnyomni, kiirtani hagyni, a mi határozottan nem lehet az állam feladata, mivel az állam érdekeivel homlokegyenest ellenkezik.

(Vége következik.)

A „Székelyföld“ tárczája.

Isotta.

Történelmi novella Cantu Caesar után.
(Folytatás.)

— Semmije sincs, mint a szépsége! — Ó nem, van neki még nemesebb kincse is, a mi nekem nincs: van neki erénye! Én nem nyujthattam neki tiszta kezét, ártatlan szívet. De mi? Erény? . . . Mi a szegény leány erénye? Mindent nekem köszön: elhagyatottságában én vettem őt magamhoz; én őrzöm atyja titkát, kit egy szóval megsemmisíthetnék és megsemmisítenem kellene. A haláltalan elrabolta tőlem azt, mi előttem legdrágább volt. De boszum utóleri őt! Mit tud ő az én szerelméről? . . . Mennyi keserűséget okozott ő nekem? . . . Ah! lehetnék csak még egyszer szegény leány mint ő, menten ama gondoktól, melyek nappalaimat és éjjeleimet marcangolják! De megízleltem a boszút és megízleltem újra. Nincs nagyobb kény, mint olvasni a pillanatokat, melyekben elleneink még élhetnek, tudni, hogy a halálhoz közel vannak a nélkül, hogy maguk sejtjenék hallani egy sóhajtást és aztán vége. . . Ah! nincs kellemesebb összhang mint ez. . . és én hallottam és ismét fogom hallani. De ő vendégem, én befogadtam, ő bizik bennem, elárulhatom-e őt? De

vajjon eddig vele gyakorolt jótéteményeim kötelezettséget rótnak-e reám? Nem-e több a törvény szava, mint ezek a muló érzületek? És nem parancsolja-e a törvény, hogy a lázadó Polidartot ki kell szolgálatni. Jaj neki! Nem magát a császárt árulom-e el, ha ezt nem teszem.

Mint a tomboló tengeren a hullámok, úgy ömlöttek el Isotta lelkén is az utóbbi napokon az ilyen és hasonló gondolatok, és ezért hol szeretetreméltón, hol durván bánt Estellával. Estella kelengyájával volt elfoglalva. Időről-időre megszokta munkáját és patronája kebelére borulva felsóhajtott:

— Nemes védnökém, mily nagy a kegyed jósága; szerencsémeket kegyednek köszönöm!

Isotta mosolygott ilyenkor, de mosolya csak rosszul rejtgette szíve kinjait. Olykor maga is sirt a síró leánynyal, de azért lelkében felsírt a boszu szava.

Közeledett a nap, melyen Morone visszatérendő volt, hogy az esküvőt megtartsák. Estére várták a lovat. Fogadtatására Estella felvette legszébb ruháját s úgy ment urnője szobájába. Hozzája sietett s örömteljes hangon mondá:

— Ó mily boldog vagyok nemes asszonyom! az ég áldja meg kegyedet!

De Isotta nem viszonozta Estella gyengéd érzelmeit s kibontakozott karjai közül. Estella meg-

jelenése felingerelte vadlelkében az elkeseredet érzületet s azért eltaszította magától.

— Istennem! mi történt kegyeddel, drága patronám? kérdé Estella.

— Ej, mit Isten! mit patrona! kiáltá Isotta dühének szabad folyást engedve, — nincs többé időm a tettetésre! Mosantól patronád halálos ellenséged és hatalmamban áll ezt veled éreztetni! Ma, még ma kevered ezt a mérget — és e szavaknál egy üveget vett elé ruhája ránczaiból — völegényed számára, és még éjjel előtt vagy kora reggel látod atyádat is a vár czízfalára kötve.

A szegény leány felsikoltott, megtántorodott és egy szék támlájához kapott, hogy össze ne essék.

E pillanatba lépett be Morone és hallotta a sikoltást ott, hol csak örömet és vigalmat vélt találhatni. Gyorsan a két nő közé állott, Estellát, ki reá sem mert nézni, szeretetteljesen karjára vette kérdő tekintetét vetvén Isottára.

Fogcsikorgatva, szorított ököllal rohant ez Estellára és felkiáltott: „Ha elárulsz, úgy mindkét tervemet azonnal végrehajtom!“ Ezzel távozott a szobából.

* * *

Varenába értünk. Itt a hajó kikötött, hogy az utasok ételt italt vehessenek. Ez megtörténvén, elfoglaltuk előbbi helyeinket; a hajó elindult

A biborkalap átnyújtása. A fálhivatalos Bud. Corr. Bécsből a következőket jelenti: Az az egyházi ünnep, melyen a király Vaszary Kolos hercegprímás és Galimberti pápai nuncziusnak fejére teszi a biborkalapot, február elsején lesz. A két új kardinális egy időben kapja meg a biborkalapot. Ő felségének az volt az első terve, hogy február elején két napra Budapestre jön. A hercegprímás ebben az esetben a budai várkapólnában kapta volna ő felsége kezéből a biborkalapot. De a kedvezőtlen és folyton közlekedési akadályokat hozó időjárás miatt ezt az utazását egyelőre elhalasztotta a király.

Hieronymi képviselőjelöltsége. Kolozsmegye központi választmánya 26-iki ülésében a kolozsi választást február nyolcadikára tűzte ki. Jósika Samu báró államtitkár már elbucuzott választói-tól. A választók ezután egyhangú lelkesedéssel Hieronymi belügyminisztert kiáltották ki képviselőjelöltnek. A jelöltséget Jósika Gábor báró vezetése alatt 10 tagú küldöttség fogja felajánlani a miniszternek.

A pénzügyminiszterium új államtitkára. A hivatalos lap mai száma a következő királyi kéziratot közli: A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztése folytán: Lukács László országgyűlési képviselőt, pénzügyminiszteri államtitkárrá nevezem ki. Kelt Bécsben, 1893. évi január hó 21-én. Ferencz József, s. k., Wekerle Sándor, s. k.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Haszon nélkül telt el a képviselőház január 26-iki ülése. A vita tárgyat a csendőrségi karbojt képezte s az ellenzék még névszerinti szavazást is provokált, a minék azonban csak az lett az eredménye, hogy a szabadelvűpárt összetartását és egységét dokumentálta.

Az ellenzékéről Thaly Kálmán, Hoitsy Pál, Ernuszt Kelemen és Pázmándy Dénes beszéltek, a szabadelvűpártból pedig Pongrácz Károly gróf fejtette ki, hogy mily nagy érdeke a csendőrségnek, hogy tisztjei egyenlő rangban legyenek a hadsereg tisztjeivel.

A nap eseménye a miniszterelnök fölszólalása volt. Wekerle Sándor, betegsége óta szerdán először szólalt föl s szerencsére a betegség mi nyomot sem hagyott rajta. Hangja szerdán is érzékenesen csengett s fölmeligítette a szabadelvűpártot,

Esti hetet ütött az óra. A lelkes olvasza az óra ütését.

— Az éjjeli órák az én kedves óráim. Ha körülöttem minden csendes, felhangzik lelkemben egy hang, mint egy jóbarát hangja, mely kérde tőlem, hogy hogyan vagyok.

Hogy elbeszélése folytatására birjam, így szól-tam hozzá: „Hanem azok, kikről az előbb nekünk beszélt, bizonyára nem olyan nyugodtan olvasták az óra ütését?”

— Igaza van, válaszolá. Tudom jól, hogy ma mindenki a borzasztót, az iktóztatost szereti. Ezt keresi az olvasó olvasmányában, és az írók nem is fukarkodnak vele. Ha novella volna, mit eddig beszéltem, mily érdekes befejezést adhatnék neki, hogy pl. Isotta megvárja az esküvőt, aztán a lakomán mérget töltet a völegény serlegébe De a történet való, legalább, mint ilyen hallottam én szavahihető emberektől, kik őseiktől örököltve beszélik azt. No de folytatom.

* * *

Morone hiába iparkodott menyasszonyát megnyugtanni s őt vallomásra bírni. Jajainál s szag-gatott szavaknál egyebet nem vehetett ki.

— Atyám!... Atyám!... Siessen... mentse meg... Oh, én boldogtalan!

Az esküvőt elhalasztották, a diszruhát levetet-ték és Estella sirt továbbra és jajgatott. Ugy lát-szott, mintha az ég is belevegyült volna az ő fájdolnába: a zápor pataokban ömlött alá, a szél düh-böngött, a villám cikázott, a tó vize hánykolódott; jaj ama hajónak, mely most éppen menet-ben van.

mely lelkesen éljenzezte és tapsolta vezérét, midőn az ellenzék támadásait visszaverte.

Kimutatta legelőször is Wekerle, hogy a csend-őrök karbojtjának feketesárga színét nem mi-niszteri rendelet hozta be. Kifejtette továbbá, hogy mi sem állja útját annak, hogy nem tör-vény által, hanem rendeleti uton megváltoztassák az. Ellenben rámutatott arra, hogy czélszerű-ségi indokok birták rá 1881-ben a kormányt arra, hogy a honvéd tisztekkel egyenlő kardbojtot hor-dasson a csendőrtisztekkel s a czélszerűségi indo-kok ma is fennállanak. Nagy hatást tett szónok-lata, midőn fejtette, hogy a csendőrség minden tekintetben nemzeti intézmény s midőn önértet-tel hangsúlyozta, hogy sokkal több erkölcsi és politikai bátorság kell ahhoz, a kormánypadokról hirdetni és követelni is a nemzeti aspirációk ki-elégítését, mint az ellenzék padokról panaszkodni, hogy semmi sem történik. Midőn Wekerle befe-jezte beszédét, a szabadelvűpárt élénken megél-jenezte és megtapsolta.

Midőn még Pulszky Agost előadó vagdalkozott volna az ellenzékkel, névszerinti szavazás követ-kezett, melynek eredménye az volt, hogy a ház 73 szavazattöbbséggel elfogadta a tételt. Az ülés végén Ugron Gábor interpellált.

Az iparfejlesztő bizottságok a Székelyföldön.

Üdvös intézkedése van ismét a kereskedelmi mi-niszternek. Iparfejlesztő és közgazdasági bizott-ságokat szervez a székely vármegyékben. Magá-nak a bizottságnak célját világosan körvonalozza a miniszter alább közölt leirata, melyet a bizott-ságuk tagjaihoz intézett. Háromszékvármegyében az iparfejlesztő bizottság február 4-én délelőtt tartja meg első alakuló gyűlését, melyről annak idején tudósítani fogunk.

A kereskedelmi miniszternek a tárgybán kiadott leirátat bemutatjuk a következőkben:

A Székelyföld ipari viszonyainak korszerű fej-lesztését kiváló gondoskodásom tárgyául tekin-tettem eddig is és ilyenül kívánom tekinteni a jövőben is, mert így a székelység anyagi előha-ladásán kívül még azt az üdvös célt is elérhetni vélem, hogy a székely munkásnép otthonában ál-landóbb és biztos kereseti forrásokhoz jutván, Romániába való kivándorlása — eme legtermé-szetesebb uton előbb-utóbb apadni, és idővel egé-szen megszűnni fog.

Ezen minden irányban kiváló fontosságu cé-lom elérése indokából a székely vármegyékben ál-landó iparfejlesztési és közgazdasági bizottságo-

Ezerféle eszközre és módra gondolt Estella, hogy a veszélyt elhárítsa atyjáról és völegényéről, kik a nemtelen boszu áldozatai gyanánt vannak kiszemelve; de a gondolat Isottára mindegyiket meghiusítá. Visszaemlékezett most ama bünté-nyekre, melyeket Isottának tulajdonítottak, me-lyeket eddig azért nem hitt, mivel tőle jótéte-ményt tapasztalt. Iszonyu színben tüntek fel ezek lelki szeme előtt, és ő nem kételkedett tovább abban, hogy a legrosszabbtól kell félnie. Első gon-dolata az volt, hogy atyjához siet, őt magával viszi s menekül. De hogyan bizza magát a tom-boló hullámokra? A gyalogösvény pedig hosszú és a záportól megdagadt patakok miatt használ-hatatlan.

Az órák repültek; közeledett az éjfé, az a bor-zasztó pillanat, melyben élet-halál között döntenie kellett. Szeretettel iparkodott Morone a titkot megtudni; de hiába. Ekkor a villámok cikázása-nál hirtelen egy járművet pillantottak meg a ta-von, mely sok evezőstől mozgatva a tomboló hul-lámokat hasítja.

— Egy hajó! mondá Morone. — Ily időben ki más merne vizre szállani, mint csak Isotta?

Midőn Estella is meglátta a hajót kétségbeej-tően felsikoltot.

— Oh! mentse meg atyámat!

— De kitől?

— Isottától. Oh Istenem! miért mondtam el az ő történetét? Talán megölöm ezáltal!

(Vége következik.)

kat kívánok, a helyi viszonyokat ismerő befolyá-sosabb egyénekből alakítani, melynek feladata lesz engem jelzett célo-m megvalósításában hat-hatósan támogatni, a helyi közgazdasági visz-o-nyok alakulását és az azok fejlesztésére alkalmas tényezőket állandóan figyelemmel kísérni és a működésbe hozható összes tényezőknek akcióiban tartásával megtenni a lehető-e közérdekű ügynek minden irányban való sikeres előmozdítására.

Meg vagyok győződve, hogy e bizottságok fel-ismerve célzataim helyességét és feladatuk ki-váló fontosságát, buzgó és tevékeny tényezői lesznek a nagy munkának, s hogy hazafias és buz-gó munkásságunknak bár sok nehézséggel kellend küzdeniök, meg lesz a maga kedvező eredménye, melynek elérésében a bizottságokat a magam ré-széről is a rendelkezésemre álló keretben készsége-s támogatásban részesítenem.

Hazafias bizalommal kérem fel tehát uraságo-dat, hogy a Háromszékvármegyében működni hi-vatott iparfejlesztő bizottságban résztvenni és a székelység anyagi boldogulása szempontjából ki-váló figyelmet érdemlő közgazdasági akcióikban tevékenyen közreműködni sziveskedjék.

Budapest, 1893. évi január hó 9-én.

Lukács.

Egyesületi élet.

A kézdivásárhelyi s vidéki „Rudolf“-kórház közgyűlése.

(Vége.)

Az általános figyelemmel hallgatott s szóról-szóra jegyzőkönyvbe írni határozott, derék elnöki megnyitó után D o b a y János, a kórház igazgató-gondnoka tartotta meg szép, eszmékben dús, az intézet fejlődését kezdetétől feltüntető, a kórházi belélettel alaposan, szakszerűen foglalkozó évi je-lentését, a melyet a közgyűlés szintén lelkesen fo-gadván, nyilvánosan közzétenni s jegyzőkönyvbe írni határozott.

Majd dr. Sinkovits Ignácza Ferencz József-rend lovagja, tette meg a r o v s i jelentését. A va-lódi gonddal s teljes szakképzettségre valló mun-kássággal összeállított jelentés nyomán közöljük, hogy 8 év alatt 2066 s 1892-ben 416 beteg ápol-tatott; a halálozási százalék: 2. Hogy az intézet-ben a gyógykezelés, valamint az ápolás kifogás-talan, olcsó, gyors és alapos: az a kitünő orvosnak s a lelkiismeretes ápolásnak s helyes gazdálko-dásnak tulajdonítható s ezért volt a közgyűlés elismerése az orvos, ápolóúók s az igazgatók sze-mélyei iránt.

A vagyonkezelő-bizottság jelentését olvasta föl ezután dr. Balogh Vendel jegyző, a melyből kitü-nik, hogy a kórház vagyona pénzben és értékpa-pirokban 37.569 forintot tett 1892. decz. 31-én. A bi-zottságnak működéséért elismerés szavaztatott.

Az 1893. évi költségvetést K o v á c s Károly, a kórház pontos, lelkiismeretes pénztérősa terjesz-tette a közgyűlés elé, mely azt 4871 frt 09 kr be-vétellel s ugyanannyi kiadással el is fogadta s kapcsolatosan elnök báróné indítványára azt is kimondta a közgyűlés, hogy a kórház buzgóbb s több teendővel felruházott tisztviselői némi tisz-teletdíjban részesíttessenek, a melynek megállapi-tása a vagyonkezelő-bizottságra bízott. A kór-házat illetőleg fölmerült egy vitás jogi és pénz-ügyi kérdés tanulmányozására és javaslatlételre egy tekintélyes bizottság küldetett ki P o n o r y Sándor kir. törvényszéki elnök vezetése alatt dr. Bánffy Zsigmond, dr. Sinkovits Ignác és Aurél, Fejér Károly bíró, Kovács Lajos albíró, Bartók Károly polgármester, ifj. Ja-ka b István és D o b a y János személyében.

A vörös-kereszt egyesület központi segélyezé-sének a kórház részére fontartása iránt a buda-pesti központi igazgatóságához s legalább 400 frt évi segély adásáért Kézdi-Vásárhely városhoz kérések küldése kimondatván, a közgyűlésen egy választás ejtetett meg. Ugyanis Baló László, a kórház nagybuzgalmu, lelkiismeres gazdagond-noka ez állásáról lemondott. A közgyűlés ezt nagy sajnálattal, de kénytelen volt elfogadni s lemon-dott derék tisztviselőnek úgyszerető lelkes mun-kásságáért jegyzőkönyvi és átírtai köszönetet

nyilvánított s helyébe Nagy Ferencz Lázár fiát, választotta meg.

Több indítvány került végre napirendre, a melyek letárgyaltatván, a jegyzőkönyv hitelesítésére Fejér Károly és Kovács Lajos aljbiri főkértek s ezzel a szép közgyűlés az elnök báróné megható bezáró beszédével bevégeződött.

Különfélék.

— **Időjárásunk.** A mult heteken uralkodott csunya szelek elcsendesedtek, de oly állandó és kemény hideget hagytak maguk után, hogy a még oly edzett székely is megdideg tőle. Most jan. végén, midőn a nap már magasán jár s a sugaraknak is van melegük, állandóan felhőtlen ég mellett a hőmérsék nem emelkedik annyira, hogy az eszterhéj megcsorduljon s még délben is csikorog a hó talpunk alatt. Általános az a meggyőződés, hogy ily kemény tél az utolsó évtizedek alatt nálunk nem volt.

— **Közlekedési akadályok.** Tíz napi szünetelés után a vonat minálunk is megindult, de rosszszul állunk a közutakkal. Ezeken is lehet járni, azonban némely helyeken oly roppant hőtömegek nehezítik a közlekedést, hogy csak szánal és azzal is nehezen lehet áttörni. A veszélyesebb pontokon napok óta munkások dolgoznak a hószéthyánásán s így nemsokára utaink is helyre lesznek állítva.

— **Halalozás.** Alólirottak a szív legmélyebb fájdalommal tudatják, hogy a szerető gyermek, testvér és rokon Császár Francziska életének 24-ik évében folyó hó 26-án reggeli 8 órakor a halotti szentségek ájtatos felvételével hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. A boldogultnak hült tetemei szombaton f. hó 28-án délután 3 órakor fognak a róm. kath. szertartás szerint örök nyugalomra helyeztetni, lelkiért pedig az engesztelő szentmise-áldozat folyó hó 30-án d. e. 10 órakor fog az egek Urának bemutatni. Legyen emléke áldott, nyugalma csendes! Kézdi-Vásárhelyt, 1893. január 26-án. Császár Lukács és neje Wertán Mari, szülők. Özv. Wertán Jánosné szül. Csiky Francziska, nagyanya. Császár Pepi, Császár Teréz özv. Fejér Jánosné, Császár Gergely és neje Lengyel Iлона gyermekei, testvérek. Valamint a Császár-, Dávid- és Wertán-család.

— **Kovácsnai bálók.** Folyó hó 21-én este a kovácsnai „Polgári Kör” csinos bált rendezett, a francia negyest 24 pár táncolta. Nagyon jól vette ki magát, hogy az intelligenciának több családja részt vett ezen polgári bálban, melynek zömét az előkelő gazdák és iparosok képezték. A bál bevétel a leszámolás szerint 75 frt 60 krt teszen. Kiadás: zenészeknek, bálterem, világítás és hívójegyek nyomtatása stb. 58 frt 53 krt. Ennek levonásával megmaradt a kör pénztára javára 17 frt 7 kr. Felülfizettek: Sigmond István 1 frt. Csia György 1 frt 20 kr. Nagy János 40 kr. Ebergényi Gyula 20 kr. Csia Béla 20 kr. Morvay István 20 kr. Dr. Zentai Dávid 40 kr. Dr. Vajna Gábor 20 kr. Ezenkívül Hollaky Attila főszolgabíró adott 1 frtot. Fogadják az adakozók és felülfizetők az egyet hálás köszönetét. A dalegylet bálja február 4-én este fényesnek és népesnek ígérkezik, legalább a rendezők buzgolkodása ezen következtetésre jogosít föl.

— **Meghívó a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara 1893. évi január hó 30-án (hétfőn) d. u. 3 órakor saját helyiségében tartandó teljes-ülésére.** Maros Vásárhelyt, 1893. január hó 19-én. Tauszik B. Hugó, elnök. Tárgysorozat: I. Elnöki közlések. II. (3050/93.) a nagyméltósági igazságügyi miniszter ur leirata a csödtörvény módosítása tárgyában (a kiküldött szakbizottság véleményével.) III. (97/93.) Maros-Vásárhely sz. kir. város tanácsának átirata egy állami főreáltanoda fölállítása tárgyában tett lépéseinek támogatása iránt. IV. (176/93.) Merza Kristóf kamarai tag beadványa a postai csomag kezelés körül észlelt hiányok tárgyában. V. (3402/93.) Az udvarhelymegyei háziipar-egyesület átirata a székelykereszturi szövö-tanműhelynek segélyben való részesítése iránt. VI. (219/93.) A

gyergyószentmiklósi gyermekjáték készítő tanműhely felügyelő-bizottságának hasonló tárgyú átirata. VII. (3315/92 és 159/93.) A sepsiszentgyörgyi és marosvásárhelyi m. kir. pénzügyigazgatóságok átirata az italmérsi illeték-kivető bizottságokba tagok kijelölése iránt. VIII. A központi-bizottság megválasztása az 1893-ik évre. IX. Jelentés a kamara ügyforgalmáról.

— **Gazdátlan könyvtár.** Kézdi-Vásárhelyen, egyik jómódu iparos, ifj. Zsigmond György udvarán, egy szekrényben pár száz kötet könyv hever gazdátlanul. Allitóltag a kézdi-orbai r. kath. tanítóegyesület tulajdonát képezik e könyvek s mondják, hogy Lőrincz Lajos volt könyvtáros dobta ki mostani, bizonyára nem méltó helyökre. A mennyiben közvagyónról van szó, nem hallgathatjuk ele sajnos tény, mely ugy a volt könyvtáros, mint az egyesület vezetője működésére furcsa világot vet. Gazdátlan közevagyont a közigazgatási hatóságnak kell kezére vennie. Nehogy ez bekövetkezzék: felhívjuk rá az érdekeltek figyelmét.

— **Jupiter és Mars.** A sűrű hófelhők egy szép égi tünemény látásától fosztottak meg bennünket. Mostanában, ha az ég nem felhős, a csillagseregben első sorban Jupiter és Mars tűnik az ember szemébe. A Jupiter fehér, a Mars vörös fényben ragyog, fényük hatalmas, bár éppen 25-én este mind a két csillag 831 millió kilométernyire van a földtől. Újév óta Jupiter és Mars szomszéd csillagok s az utóbbi folyvást közeledik az előbbihez. 25-én este 5 és 6 óra közt már olyan közel állottak egymáshoz, hogy fényük szinte egybeolvadt s ha a hófelhők fátyola nem akadályozná, most olyan ragyogást terjesztene az égen ez a kettős csillag, a minő nagy ritkán látható odafenn. De hát a hó a földön a vasutaknak, az égen a csillagok fényének okoz közlekedési akadályokat.

— **Az alsóuthi cigányország vége.** Czigány hazája széles e világ. Hogy így van, azt senki se tapasztalta alaposabban, mint József főherceg, a ki Alsóuthon a legnagyobb kitartással tett kísérletet cigánytelep létesítésére, sokáig minden komolyabb siker nélkül, mert a cigányai a mint jöttek, ugy odább is álltak rövid idő alatt. Lassankint mégis annyira hire ment a főherceg nagy jószágának és cigányszeretetének, hogy a kóbor élethez szokott fekete népség egyik-másik családja megpróbált Alsóuthon véglegesen letelepedni. Nagy ritkán akadt is közöttük olyan, a melyik annyira a mennyire átalakult s lemondott az örökös vándorlásról, de bizony a legtöbb közülük csak bajára volt a környéknek, mert nem tudta megtagadni régi természetét, kóborolt és lopott a környéken, sok panaszra adva ezzel okot a falusi lakosság körében. Most már annyi volt a rovás, hogy a főherceg maga is megsokaltas elhatározta, hogy végkép feloszlatja az általa annyi reménységgel s emberszeretettel alapított kis cigányországot. — Különbön sem volt elég hely a pusztán a mind jobban odaözlő cigányok számára, a kik habár többnyire csak átvonulóban voltak, de ugy felszaporodtak időnkint, hogy valósággal veszélyezteték a környék közbiztonságát. Mintán a főherceg nemes példáját a telepítés körül senki sem követi, osakis azokat a családokat tartják meg tovább is a telepen, a melyek munkásságuk és szorgalmuk által a főherceg jóindulatát kiérdemelték. Az elbocsátott cigánycsaládokat a főherceg téli ruházattal, pokróczokkal, dunyhákkal kocsival és lóval látta el.

— **Furfangos tolvaj.** Mulatságos tolvajhistória történt e hó 20-án Kolozsvárt. A monostor-utczában lakó Ungvári nevű vámszedőtől 50 ezüsttalért elloptak. Minthogy a telken lakók mindnyájan tagadták, hogy tudnak a dologról, a káros annyi szalmaszálat vágott egyetlen hosszúságra, a hány gyanúsított a telken lakott s mindegyiket ellátta egy-egy szalmaszállal, mondván, hogy a kinek a szalmaszála egy ujnyival meg fog nőni, bizonyosan az a tolvaj. E hó 22-én Ungvári a ki-oztott szalmaszálat beszede s ekkor kitűnt, hogy szalmaszál, az a melyet a telken lakó kocsis adott vissza, épen egy ujnyival rövidebb a többinél. A tolvaj kocsis tudniillik abban a hitben, hogy az ő szalmaszála nőtt meg egy ujnyit

levágott belőle. Persze vesztere cselekedett, mert elmés gazdája éppen erről vette észre, hogy ő a tolvaj. A kocsis csakhamar kivallotta, hogy biz ő lopta el a pénzt és zacskóstul együtt az istállóban szalma közé tette. A tallérokat ott hiány nélkül meg is találták.

Felölös szerkesztő és kiadó tulajdonos:

Dobay János.

Hirdetések.

Henneberg G. (cs. kir. udvariszállító) **selyemgyára Zürichben, privátmegrendelőknek közvetlenül szállit: fekete, fehér és színes selyemszöveteket, méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig postabér és vámentesen, sima, csikos, kockázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 200 különböző szín s árnyalatban). Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.**

Hirdetés.

Egy jól berendezett pék-üzlet bolthelyiséggel Kézdi-Vásárhelyt azonnal bérbe adó. Értekezni lehet írásban vagy szóval Tornyai Imre pékmesternél Kézdi-Vásárhelyt.

Szám 215—1893

k. i.

Hirdetmény.

Kézdi-Vásárhely város tanácsa közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező tanácsház alatti bolthelyiség, a mely három szobából áll, az 1893. évi április hó 24-től egymásután folyó hat évre nyilvános árverésen **1893. évi január hó 30-án** a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adatik.

A haszonbéri összeg előzetes évnegyedenkénti részletekben a város pénztárába fizetendő, árverezők kötelesek a kikiálltási 500 ft összegnek 10 százalékat bnatpénzül az árverezéskor árverező biztos Szabó Dénes gazdasági tanácsos urhoz behelyezni, mely összeg az utolsó év negyedi haszonbérbe be fog számittatni.

Az árverezés a kitűzött napon a gazdasági tanácsos irodájában tartatik meg, hol a feltételek a hivatalos órák alatt betekintheők.

Kézdi-Vásárhely város tanácsa, 1893. január 17-én.

Bartók Károly,
polgármester.

meghülés által keletkezett betegségek legnagyobb része, nagyon könnyen volna megelőzhető alkalmas háziszer azonnali alkalmazása által. A Horgony Pain-Expeller ily esetekben a **legjobb bedörzsölés.** Hasonló jó eredménnyel használható csusz, köszvény és tagszaggatás, valamint fejfájás, hátfájdalmak, csípőfájdalmak stb. ellen és majdnem minden háztartásban készletben van. Ezen szer 40 kros, 70 kros és 1 frt 20 kros üvegekben majdnem minden gyógyszerárban kapható. Minthogy értéktelen utánzatok is léteznek, kifejezetten:

a Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
kérendő

1892. évi magyar kir. adómentes 4°-os járadék-kölesön.

A kamatok koronaértékben fizetendők.

Kibocsátva: névértékű 1062.000.000 korona

az 1892. évi XXI. törvénycikkben felsorolt 5 százalékkal osztrákértékben és ezüstben kamatozó és visszafizetendő kölesönök és részvények konvertálása céljából

1892. évi magyar kir. adómentes 4°-os járadék-kölesön.

Összes kibocsátás: 90.000.000 arany frt névérték.

Kamatok aranyban fizetendők

100 arany forint = 202.50 német bir. márka = 250 frank = 10 lira
értékarányban.

Névértékű 18.000.000 arany forint részösszeg

kibocsátva az 1892. évi XXI. törvénycikkben megjelölt 5 és 6 százalékos aranyban kamatozó kölesönök konvertálása céljából.

A magyar királyi pénzügyminiszterium vezetésével megbízott magyar kir. Miniszterelnök Ur Ó Nagyméltóságának a „Budapesti Közlöny”-ben megjelent hirdetményeire vonatkozóan, az 1892. évi XXI. törvénycikk értelmében a konvertálás alá jutó járadék-kölesönök, részvények és kötvények birtokosainak — a magyar északkeleti vasutnak már visszafizetésre került részvényeinek kivételével, a kicserélés ezennel felajánlatik.

Ezen kicserélésnél, a konvertálásnál tekintetbe jövő kötvények, következésképpen fogadtatnak el fizetéseikben:

a) 5 százalékos Magyar papíráradék,

100 forint tőke névértékért	—	—	o. é.	100 frt — kr.
ehhez adva az 1892. decz. 1-től bezárólag 1893.	—	—	o. é.	2 frt 50 kr.
május 31-ig folyó 5 százalékos kamatok fejében	—	—	o. é.	102 frt 50 krral
összesen tehát	—	—	o. é.	102 frt 50 krral

b) 5 százalékos Magyar maradvány- és irtvány földváltási kötvények,

100 forint tőke névértékért	—	—	o. é.	100 frt — kr.
ehhez adva az 1893. jan. 1-től bezárólag máj. 31-ig	—	—	o. é.	1 frt 94 kr.
folyó 5 százalékos kamatok fejében, levonva 7	—	—	o. é.	101 frt 94 krral
százalékos jövedelmi adót	—	—	o. é.	101 frt 94 krral
összesen tehát	—	—	o. é.	101 frt 94 krral

c) 5 százalékos Budapest-pécsi vasuti részvények,*)

100 forint tőke névértékért	—	—	o. é.	100 frt 25 kr.
ehhez adva az 1892. jan. 1-től bezárólag 1893.	—	—	o. é.	7 frt 09 kr.
május 31-ig folyó 5 százalékos kamatok fejében	—	—	o. é.	107 frt 34 krral
összesen tehát	—	—	o. é.	107 frt 34 krral

d) 5 százalékos Alföld-fiumei vasuti részvények,

100 forint tőke névértékért	—	—	o. é.	100 frt — kr.
ehhez adva az 1893. január 1-től bezárólag máj.	—	—	o. é.	2 frt 09 kr.
31-ig folyó 5 százalékos kamatok fejében	—	—	o. é.	102 frt 09 krral
összesen tehát	—	—	o. é.	102 frt 09 krral

e) 5 százalékos Első Erdélyi vasuti részvények,

100 forint tőke névértékért	—	—	o. é.	100 frt — kr.
ehhez adva az 1893. jan. 1-től bezárólag május	—	—	o. é.	1 frt 09 kr.
31-ig folyó 5 százalékos kamatok fejében	—	—	o. é.	102 frt 09 krral
összesen tehát	—	—	o. é.	102 frt 09 krral

f) 5 százalékos Duna-Drávai vasuti részvények,

100 forint tőke névértékért	—	—	o. é.	100 frt — kr.
ehhez adva az 1893. január 1-től bezárólag máj.	—	—	o. é.	2 frt 09 kr.
31-ig folyó 5 százalékos kamatok fejében	—	—	o. é.	102 frt 09 krral
összesen tehát	—	—	o. é.	102 frt 09 krral

g) 5 százalékos Első Magyar gácsországi vasuti részvények,

4906.200 ezüst frt összegig, mint a magyar vonalra eső hányad	—	—	o. é.	100 frt — kr.
100 forint tőke névértékért	—	—	o. é.	100 frt — kr.
ehhez adva az 1893. január 1-től bezárólag máj.	—	—	o. é.	2 frt 09 kr.
31-ig folyó 5 százalékos kamatok fejében	—	—	o. é.	102 frt 09 krral
összesen tehát	—	—	o. é.	102 frt 09 krral

h) 5 százalékos Magyar nyugoti vasuti részvények,

12.269.400 ezüst forint összegig, mint a magyar vonalra eső hányad	—	—	o. é.	100 frt — kr.
100 forint tőke névértékért	—	—	o. é.	100 frt — kr.
ehhez adva az 1893. január 1-től bezárólag május	—	—	o. é.	2 frt 09 kr.
31-ig folyó 5 százalékos kamatok fejében	—	—	o. é.	102 frt 09 krral
összesen tehát	—	—	o. é.	102 frt 09 krral

i) 5 százalékos Magyar nyugoti vasuti I. és II. kib. elsőbbségi kötvények,

19.037.200 ezüst forint összegig, mint a magyar vonalra eső hányad	—	—	o. é.	100 frt — kr.
100 forint tőke névértékért	—	—	o. é.	100 frt — kr.
ehhez adva az 1892. okt. 1-től bezárólag 1893.	—	—	o. é.	3 frt 34 kr.
május 31-ig folyó 5 százalékos kamatok fejében	—	—	o. é.	103 frt 34 krral
összesen tehát	—	—	o. é.	103 frt 34 krral

j) 1869. évi 5 százalékos Magyar északkeleti vasuti elsőbbs. kötvények,

100 forint tőke névértékért	—	—	o. é.	100 frt — kr.
ehhez adva az 1892. okt. 1-től bezárólag 1893.	—	—	o. é.	3 frt 34 kr.
május 31-ig folyó 5 százalékos kamatok fejében	—	—	o. é.	103 frt 34 krral
összesen tehát	—	—	o. é.	103 frt 34 krral

k) 1875. évi 5 százalékos Magyar északkeleti vasuti arany kölesön,

100 frt tőke névértékért	—	—	márka	202.50 fillérrel
ehhez adva az 1893. január 1-től bezárólag 1893.	—	—	márka	5.— fillérrel
június 30-ig folyó 5 százalékos kamatok fejében	—	—	márka	207.50 fillérrel
összesen tehát	—	—	márka	207.50 fillérrel

*) Ezen részvények beszámítási áránál részvényenként 50 krajczárnyi összeg vétetett tekintetbe, mint a mely utólagos elszámolásból a budapest-pécsi vasut részvényeseinek az államotást megelőző üzemévéből meg kijár.

l) 1878. évi 6 százalékos Magyar északkeleti vasut üzemkölsőne,

100 forint tőke névértékért	—	—	márka	202.50 fillérrel
ehhez adva az 1892. okt. 1-től bezárólag 1893	—	—	márka	9.— fillérrel
június 30-ig folyó 6 százalékos kamatok fejében	—	—	márka	211.50 fillérrel
összesen tehát	—	—	márka	211.50 fillérrel

m) 1876. évi 5 sz. egyes. magyar vasuti (beruházási) elsőbbségi kölesön,

100 forint névértékért	—	—	márka	202.50 fillérrel
ehhez adva az 1893. jan. 1-től bezárólag 1893.	—	—	márka	5.— fillérrel
június 30-ig folyó 5 százalékos kamatok fejében	—	—	márka	207.50 fillérrel
összesen tehát	—	—	márka	207.50 fillérrel

Ezzel szemben az új 4 százalékos korona járadék kötvények, a melyek az előzőleg a)-tól bezárólag j) alatt felsorolt címletek konvertálására szolgálnak

100 korona tőke névértékért	—	—	92 korona	50 fillérrel
ehhez adva az 1892. évi decz. 1-től bezárólag 1893.	—	—	2 korona	— fillérrel
május 31-ig folyó 4 százalékos kamatok fejében	—	—	94 korona	50 fillérrel
összesen	—	—	94 korona	50 fillérrel

vagyis o. é. 47 frt 25 krajczárral, továbbá a 4 százalékos arany járadék kötvények, a melyek az előzőleg k) l) m) ig felsorolt címletek beváltására szolgálnak

100 arany forint névértékért	—	—	márka	192.40 fillérrel
árfolyamon berlini usance szerint	—	—	márka	192.40 fillérrel
ehhez adva az 1893. jan. 1-től bezárólag június 30-ig	—	—	márka	4.— fillérrel
folyó 4 százalékos kamatok fejében	—	—	márka	196.40 fillérrel
összesen	—	—	márka	196.40 fillérrel

hozatnak számításba.

Ezen számítás szerint az aláíró megkapja a 4 százalékos kötvényeknek 100 koronával, illetőleg 100 arany forinttal osztható névértékét, a melyben az a beszolgáltatott 5 százalékos és 6 százalékos kötvények és részvények beszámítási értékében fedezetét találja, míg az utóbbiaknak ily módon ki nem egyenlíthető részét a kicserélési helyek készpénzben fogják megtéríteni

A fent felsorolt járadék és elsőbbségi kötvények valamint részvények tulajdonosai, a kik az ezennel felajánlott kicserélési joggal élni kívánnak, e jognak különben elvesztése mellett, tartoznak a kicserélendő kötvényeket és részvényeket

jelen felhívás közzétételétől bezárólag keddig, 1893. évi február 7-ig

a következő kicserélési helyeknél a szokásos üzleti órában bejelenteni, és pedig Budapest) a magyar kir. állampénztárnál (pénzügyminiszteri palota), Zágrábban a királyi pénztárnál, valamint

az összes magyar kir. adóhivataloknál (ezen utóbbiaknál azonban csak az a)-tól j)-ig felsorolt kötvények és részvények), továbbá

Budapestben a Magyar Általános Hitelbanknál,

Bécsben S. M. v. Rothschild bankháznál, a „K. K. priv. Oesterr. Credit Anstalt für Handel und Gewerbe“ című intézetnél,

Brünnben, Lembergben, Prágában, Triestben és Troppauban a „K. K. priv. Oesterr. Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe“ ez. intézet fiókjainál, azonkívül

Berlinben. M. m. Frankfurtban. Kölnben, Amsterdamban

a Direction der Disconto Gesellschaft, Bank für Handel und Industrie, M. A. v. Rothschild und Schöne és S. Bleichröder bankházak, illetőleg A Gansl bankház által közölteendő feltételek mellett.

A kicserélésnél továbbá következő határozmányok irányadók: 1. A kicserélendő kötvényeknek és részvények letétele folyó szelvényekkel együtt, egyszerű aláírási nyilatkozatok kíséretében történik, a melyek kicserélési helyeknél, költségmentesen kaphatók.

2. Kisorsolt és már esedékessé vált kötvények, illetőleg részvények kicserélésre el nem fogadtatnak, ellenben kisorsolt, de még esedékessé nem vált kötvények, illetőleg részvények kicserélés tárgyát képezik.

3. A kicserélés végett bejelentett címletek beszolgáltatása, vagy az aláírással egyidejűleg, vagy a kicserélési határidő lejártától számított négy hét alatt történik, az utóbbi esetben a kicserélési hely által elfogadhatónak ítélt biztosíték letétele mellett.

4. A kicserélés végett benyújtott kötvényekről és részvényekről a benyújtók levéltári igazolványt kapnak, a melyek a benyújtás napjától számított 15 nap múlva visszaadásá ellenében, a végleges 4 százalékos járadék-kötvények az esetleg járó készpénz kiegyenlítésével együtt kiadatnak.

5. A végleges 4 százalékos kötvények kiadása ugyanazon helyen történik, a melynél a kötvények és részvények letételek.

6. az 1893. évi május 1-ig fel nem vett 4 százalékos járadékkötvények, ezen időtől kezdve a benyújtónak számlájára és veszélyére maradnak az illető beváltó-helynél.

7. A fentebbi g) h) és i) pont alatt felsorolt Első magyar gácsországi vasuti részvények, Magyar-nyugoti vasut-részvények és Magyar-nyugoti vasut I. és II. kib. elsőbbségi kötvények csak az ezen pontokban említett összegek erejéig vétethetnek a kicserélésnél tekintetbe és minden kicserélési helynek jogában áll, mihelyt a részére illető aláírások számára 4 százalékos járadékkötvényekből átutalt összeg kimerítettett, további bejelentéseket visszautasítani, illetőleg leszállítani.

8. A 4 százalékos járadékkölesön bizonyos meghatározott névértékre szóló kötvényeire történő bejelentés csak annyiban vehető tekintetbe, a mennyiben ez az aláírási hely vélekedése szerint a többi aláíró érdekeivel meg egyeztetethető.

9. A mennyiben a kicserélés végett benyújtott a)-j) alatt felsorolt kötvények és részvények a német birodalmi bélyeggel el vannak látva, a benyújtónak kívánságára szintén a német bélyeggel ellátott 4 százalékos korona-kötvények adhatnak ki.

A német birodalmi bélyeggel ellátott régi kötvények és részvények külön számbírást igényelnek kiadásukhoz.

A kibocsátandó 4 százalékos aranyjáradék kötvények német bir. bélyeggel lesznek ellátva.

10. Névre szóló és kötményezett kötvények és részvények tulajdonosai címleteiket, az előzőleg említett eljárás szerint azon fizetési hely közvetítésével, a melynél eddig a kamatfizetés nyugta ellenében történt, küldik be kicserélés végett a magyar kir. központi állampénztárhoz Budapestre.

Budapestben, 1893. január havában.

A Magyar Általános Hitelbank.

Nyomatott Szabó Albertnél K.-Vásárhely.